

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 9 września 2025 roku

Sprawa: Interpelacja nr 11213 Posła Jarosława Sachajki
Znak sprawy: BP11.054.1.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 11213 Posła Jarosława Sachajki z 1 sierpnia br., działając w porozumieniu z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministrem Edukacji oraz Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej, poniżej przedstawiam wyjaśnienia do pytań zawartych w interpelacji.

Mając na uwadze powoływanie się na jak najbardziej rzetelne i spójne wskaźniki liczbowe oraz odnosząc się do zestawienia zawartego w przedmiotowej interpelacji prezentującego porównanie wydatków wg wskazanych krajów, pragnę zauważyć, że prezentowane w interpelacji dane statystyczne nie zawierają źródła danych oraz roku lub okresu, którego dotyczą. W związku z tym można jedynie przypuszczać, że kryterium prezentacji danych wskazanych w ww. interpelacji są udziały danego rodzaju wydatku w wydatkach ogółem budżetu państwa.

Zakres pojęciowy przywołanych w interpelacji Pana Posła haseł w rodzaju, np.: „wydatki na naukę, innowacje i szkolnictwo wyższe”, „całe inwestycje infrastrukturalne”, „wydatki na edukację i naukę”, „rozwój nowoczesnej infrastruktury edukacyjnej (cyfryzacja szkół, laboratoria, programy STEM)”, „stały obowiązek reinwestowania w kapitał ludzki” – jest szeroki i w bardzo różny sposób może być rozumiany.

Warto także zauważyć, że w każdym kraju częściowo inaczej mogą być klasyfikowane wydatki danego typu jak np. nauka i innowacje, edukacja, kapitał ludzki. Ponadto w każdym kraju inny jest zakres wydatków ujmowanych

bezpośrednio w budżecie państwa oraz zakres wydatków pozabudżetowych, również stanowiących wydatki publiczne.

W związku z powyższym, w celu dokonania porównywalności w zakresie wydatków między krajami, **należy posługiwać się jednolitą metodyką stosowaną wśród krajów unijnych**, tj. metodyką Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA2010) wprowadzoną w życie Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013¹. Aby stosować porównywalność danych, należy użyć jednolitej klasyfikacji wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych według funkcji COFOG.

Warto dodać, że klasyfikacja wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych według funkcji (COFOG) – opracowana przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ) jest jednym z głównych narzędzi służących do opisu i analizy sektora instytucji rządowych i samorządowych (ESA2010). W ramach tej klasyfikacji wyróżnia się 10 głównych kategorii: *działalność ogólnopaństwowa, obrona narodowa, bezpieczeństwo i porządek publiczny, sprawy gospodarcze, ochrona środowiska, gospodarka mieszkaniowa i komunalna, zdrowie, rekreacja kultura i religia, edukacja oraz ochrona socjalna*. Dzięki klasyfikacji COFOG można porównywać wydatki, w tym np. na naukę między różnymi krajami czy analizować strukturę wydatkową.

Ponadto do porównywania danych pomiędzy różnymi krajami **powinno wykorzystywać się dane w relacji do PKB**.

Ważne jest również **odniesienie się do konkretnego roku lub okresu** (czego w interpelacji Pana Posła zabrakło), tak by dane mogły być jednorodne co do zakresu merytorycznego i czasowego, co umożliwi ich porównywanie.

Ad 1.

Poniżej w tabeli zaprezentowano wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB wg COFOG, **funkcja 9 Edukacja**.

Wyszczególnienie	w % PKB			
	2020	2021	2022	2023
UE	4,9	4,8	4,6	4,7
Polska	5,1	4,9	4,5	5,0
Czechy	4,7	4,7	4,5	4,5
Niemcy	4,6	4,5	4,4	4,5
Szwecja	7,8	7,4	7,2	7,3

Źródło: Eurostat, Zestawienia międzynarodowe za rok 2024 oraz 2025, zarówno z Komisji Europejskiej, jak i OECD, nie są jeszcze w pełni dostępne

¹ z dnia 21 maja 2013 r., z późn. zm.

Zgodnie z klasyfikacją COFOG wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych w Polsce w zakresie funkcji 9 Edukacja oscylują wokół poziomu średniej dla krajów UE.

Należy ponadto zauważyć, że wysokość wydatków na naukę, innowacje i szkolnictwo wyższe w krajach UE zależy od poziomu rozwoju państwa i prowadzonej polityki. Nominalnie wartość nakładów na B+R w Polsce od 2003 r. do 2023 r. wzrosła blisko dwunastokrotnie, z 4,5 mld zł aż do 53,1 mld zł. Wyraźnie zmienił się także poziom nasycenia gospodarki Polski badaniami. W 2003 r. wskaźnik mierzący udział nakładów na B+R (GERD) w PKB wynosił 0,54%. Do 2023 roku zwiększył się trzykrotnie - do 1,56% PKB (wobec 2,3% średnio w UE) po raz pierwszy w historii przekraczając 1,5% PKB. Polska lokuje się powyżej takich krajów Europy Południowej jak: Hiszpania (1,49% PKB), Włochy (1,31% PKB), czy Grecja (1,49% PKB).

Po 20 latach nakłady na ten cel zwiększyły się u wszystkich nowych członków UE, ale w różnym stopniu: w Polsce i w Estonii wzrosły one o ponad 1 pp. PKB, podczas gdy w Rumunii o 0,12 pp. PKB.

Warto mieć na uwadze, że **wydatki publiczne to istotne, jednakże nie jedyne źródło finansowania nakładów na daną dziedzinę. Według informacji GUS nakłady krajowe na działalność badawczą i rozwojową w Polsce w 2023 r. wyniosły 53,1 mld zł i wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 18,8%².**

Ad 2.

Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych (GG) w relacji do PKB prezentuje Tabela poniżej.

Wyszczególnienie	w %PKB				
	2020	2021	2022	2023	2024
Koszty obsługi długu sektora GG	1,3	1,1	1,5	2,1	2,2
Nakłady brutto na środki trwałe sektora GG	4,4	4,1	3,8	5,1	4,9

Źródło: Eurostat

Według prezentowanego zestawienia **wydatki na inwestycje (nakłady brutto na środki trwałe sektora GG) są w Polsce ponad dwukrotnie wyższe niż koszty obsługi długu sektora GG.** Należy podkreślić, że inwestycje publiczne są finansowane nie tylko ze środków budżetu państwa, ale również przez jednostki samorządu terytorialnego, Krajowy Fundusz Drogowy czy też spółki jak PKP PLK, CPK, zaliczane do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Ponadto głównymi czynnikami, oprócz samego poziomu zadłużenia, wpływającymi na wysokość ponoszonych kosztów obsługi długu jest poziom rentowności

² <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/nauka-i-technika/dzialalnosc-badawcza-i-rozwojowa-w-polsce-w-2023-roku,8,13.html>

sprzedawanego długu na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych. W przypadku długu krajowego, który stanowi główne źródło finansowania potrzeb pożyczkowych, decydującym czynnikiem jest poziom stóp procentowych NBP. Na poziom rentowności sprzedawanego długu ma wpływ również bieżąca sytuacja na rynkach finansowych, w szczególności poziom kursu walutowego.

Ad 3.

Obecnie trwają prace nad projektem ustawy budżetowej na rok 2026. Projekt ustawy budżetowej na rok 2026 z dnia 28 sierpnia br. został przekazany Radzie Dialogu Społecznego i jest dostępny na stronie: <https://www.gov.pl/web/finanse/projekt-przekazany-do-rds26>.

Ostateczny projekt ustawy budżetowej na rok 2026 wraz z uzasadnieniem zostanie uchwalony przez Radę Ministrów i w terminie do 30 września br. przekazany do Sejmu, stosownie do art. 141 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.)

O poziomie wydatków na edukację, szkolnictwo wyższe i naukę zaplanowanych w przyszłorocznym budżecie zdecyduje Rada Ministrów, a następnie Parlament, uwzględniając obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa.

Ad 4. i Ad 7.

Wsparcie w obszarze edukacji

Działania rządu zmierzające do wsparcia polskich szkół w zakresie cyfryzacji edukacji koncentrują się na rozwoju infrastruktury cyfrowej szkół, doposażeniu w sprzęt, podnoszeniu kompetencji cyfrowych nauczycieli i uczniów, oraz wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi i zasobów edukacyjnych, realizowane są zgodnie z opracowaną w Ministerstwie Edukacji Narodowej *Polityką Cyfrowej Transformacji Edukacji* (dalej - PCTE) przyjętą Uchwałą Nr 98 Rady Ministrów w dniu 12 września 2024 r.³ Jest to dokument programowy, który wskazuje nie tylko cele, jakie chcemy osiągnąć, tworząc cyfrowy ekosystem dla edukacji, ale i narzędzia do ich realizacji. PCTE zakłada wiele przedsięwzięć, dotyczących m.in. kształcenia i doskonalenia nauczycieli, zapewnienia uczniom i nauczycielom odpowiedniego sprzętu oraz dostępu do szybkiego i bezpiecznego Internetu, jak i powołania w szkołach koordynatorów cyfrowej edukacji, których głównym zadaniem będzie wsparcie innych nauczycieli w skutecznym wdrażaniu nowoczesnych technologii w proces kształcenia.

Projekty obejmujące zakup infrastruktury edukacyjnej realizowane są na poziomie regionalnym. Z tego względu, środki na ten cel zostały zaplanowane w *programach regionalnych 2021-2027*, w części finansowanej z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*, w następujących obszarach:

- Infrastruktura na potrzeby szkolnictwa podstawowego i średniego zostanie wsparta kwotą w wysokości ok. 160 mln EUR,

³ (Dz. U. poz. 812)

- Infrastruktura na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych zostanie wsparta kwotą w wysokości ok. 315 mln EUR.

Wsparcie w obszarze cyfryzacji

Działania dotyczące cyfryzacji szkół realizowane są w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) w ramach poniższych inwestycji:

– **C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji.**

Institucja odpowiedzialna za realizację inwestycji (dalej: IOI): Ministerstwo Cyfryzacji.

Budżet: 2 065 473 890 PLN.

Inwestycja ta ma na celu zwiększenie poziomu wyposażenia w cyfrowy sprzęt i infrastrukturę ICT w szkołach ponad minimalne standardy.

Działanie to obejmuje:

- dostarczenie 100 000 zestawów informatycznych na potrzeby nauczania zdalnego;
- utworzenie laboratoriów sztucznej inteligencji (AI) oraz laboratoriów nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) w 16 000 szkół.

– **C2.2.1 Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji.**

IOI: Ministerstwo Edukacji Narodowej

Budżet: 70 883 039 PLN

Działanie to obejmuje cyfryzację systemu egzaminacyjnego, w szczególności modernizację centralnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych, oraz cyfryzację Centrum Informatycznego Edukacji.

– **C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne - inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów sprzętowych.**

IOI: Ministerstwo Cyfryzacji

Budżet: 2 548 326 151 PLN

Dzięki tej inwestycji wszystkie szkoły w Polsce mają zostać wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt multimedialny dla nauczycieli i uczniów. Ma to na celu umożliwienie wykorzystania technologii cyfrowych w nauczaniu na równym poziomie w każdej szkole podstawowej i ponadpodstawowej w całej Polsce, a docelowo zapewnienie nauczycielom, za pośrednictwem programu bonów, przenośnych komputerów wraz z oprogramowaniem oraz dostarczenie łącznie co najmniej 1 288 336 laptopów, laptopów przeglądarkowych i tabletów, tak aby co najwyżej sześciu uczniów przypadało na jeden laptop, laptop przeglądarkowy lub tablet.

– **C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego Internetu na obszarach białych plam.**

IOI: Ministerstwo Cyfryzacji

Budżet: 397 237 600 PLN

Inwestycja ta dotyczy zapewnienia ogólnie dostępu do szybkiego Internetu na obszarach białych plam i na ten cel jest przeznaczonych 5 mld PLN, ale wskaźnik C6aG, dotyczy stricte szkół - Pomieszczenia w szkołach wyposażone w połączenie LAN. Ma ich powstać 30 000, a aktualny budżet (alokacja) na ten cel to około 400 mln PLN.

Dzięki wysiłkom rządu udało się uruchomić znaczne środki na inwestycje przewidziane w *Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności*⁴ (KPO). Ponadto, w 2024 r., Minister Edukacji pozyskał, w ramach rewizji KPO, dodatkowe środki (ok. 40 mln euro) na wsparcie dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III).

W efekcie Ministerstwo Edukacji Narodowej, we współpracy z Ministerstwem Cyfryzacji, realizuje w latach 2025-2026 szeroki program wsparcia w zakresie doposażenia szkół w nowoczesne technologie. Informacja na temat tego programu, wraz z listami objętych wsparciem szkół, jest dostępna na stronie MEN pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/wyposazenie-dla-szkol-do-nauki-zdalnej-oraz-pracowni-ai-i-stem>

Inwestycjom polegającym na zakupie i dostarczeniu do szkół sprzętu komputerowego oraz modernizacji szkolnej sieci LAN finansowanych w ramach KPO towarzyszą też m.in. szkolenia nauczycieli, rozwijanie oferty bezpłatnych cyfrowych materiałów edukacyjnych, czy poszerzanie usług cyfrowych wspierających procesy edukacyjne. Wybrane działania obrazuje poniższa tabela:

Nazwa działania	Skrócony opis	Szacowany budżet/źródło finansowania
Internet infrastruktura sieciowa w szkołach	Wsparcie w zakresie podnoszenia jakości wewnętrznych sieci LAN dla 30 000 sal lekcyjnych	KPO – ok. 430 mln zł
Sprzęt dla szkół (w tym komputery przenośne dla uczniów) i wsparcie dla nauczycieli	1. Co najmniej 553 336 <u>bonów</u> dla nauczycieli na zakup komputera przenośnego i co najmniej 735 000 szt. laptopów, laptopów przeglądarkowych i tabletów dla szkół do dyspozycji uczniów. 2. Wyposażenie sal lekcyjnych w 100 000 zestawów do prowadzenia nauczania w sposób zdalny oraz doposażanie szkół podstawowych	KPO – ok. 4,6 mld zł

⁴ Dokument programowy UE sporządzony na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. UE L 57 z 18.2.2021) oraz odpowiednich wytycznych KE

	i ponadpodstawowych w pracowni STEM i AI – łącznie 16 000 pracowników	
Rozwój cyfrowych umiejętności nauczycieli	Szkolenia dla nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych na poziomie zaawansowanym, w tym szkolenia dla koordynatorów cyfrowych i szkolenia z AI (łącznie ponad 86 tys. przeszkolonych nauczycieli)	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (dalej – FERS) – ok. 91 mln zł
Bezpłatne cyfrowe materiały edukacyjne	Rozwijanie oferty bezpłatnych cyfrowych materiałów edukacyjnych dla uczniów i nauczycieli, udostępnianych na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (www.zpe.gov.pl)	FERS – ok. 350 mln zł
E- narzędzia, platformy edukacyjne	Rozwijanie oferty bezpłatnych platform i narzędzi edukacyjnych do użytku przez szkoły/uczniów/nauczycieli, w tym: Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej, platformy wspierającej prowadzenie oceny funkcjonalnej w systemie oświaty oraz wsparcie edukacyjno-specjalistyczne, portalu doradztwa zawodowego, narzędzi informatycznych wspierających cyfryzację procesów edukacyjnych, egzaminów zewnętrznych, dostęp do danych oświatowych.	FERS – ok. 150 mln zł
mLegitymacje dla ucznia i nauczyciela	Udostępnienie dla uczniów i dla nauczycieli usługi, umożliwiającej korzystanie w aplikacji mObywatel z cyfrowych wersji legitymacji szkolnych i nauczycielskich	Budżet państwa
AI w edukacji	Projekt zeszyt.online, realizowany przez MEN we współpracy z Politechniką Warszawską - wspieranie nauczania matematyki z wykorzystaniem narzędzi opartych na AI. Projekt realizowany przez Instytut Badań Edukacyjnych - Państwowy Instytut Badawczy (IBE-PIB) - wspieranie nauczania	Projekt zeszyt online - koszt 6 mln zł - budżet państwa. Projekt IBE-PIB - koszt 34 mln zł - FERS

	przedmiotów ścisłych z wykorzystaniem narzędzi opartych na AI	
--	---	--

Warto podnieść, że 1 sierpnia br. ruszyła III edycja programu „Laptop dla nauczyciela”, dzięki której dotychczas uprawnieni nauczyciele, wychowawcy oraz inni pracownicy pedagogiczni, którzy nie zostali zgłoszeni w poprzednich edycjach, mogą ponownie, w okresie od 1 sierpnia do 1 września br., złożyć wnioski o przyznanie bonu o wartości 2,5 tys. zł na zakup laptopa - informacje o tym programie są dostępne na stronie MEN pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/bon-na-laptop-dla-nauczyciela---iii-edycja>

Minister Edukacji udostępnia również uczniom i nauczycielom *Zintegrowaną Platformę Edukacyjną* - bezpłatne narzędzie informatyczne, z którego mogą korzystać nauczyciele do prowadzenia zajęć i realizacji projektów edukacyjnych oraz uczniowie do samodzielnej nauki lub poszerzania swojej wiedzy. *Zintegrowana Platforma Edukacyjna* to również miejsce, w którym Minister Edukacji udostępnia szkołom bezpłatne, cyfrowe materiały edukacyjne, umożliwiające realizację podstawy programowej dla obowiązkowych zajęć edukacyjnych na wszystkich etapach edukacji. Dzięki aktywności MEN dostawca CANVA udostępnił nieodpłatnie uczniom i nauczycielom poprzez ZPE oprogramowanie do projektowania graficznego online⁵ oraz innym instytucjom systemu oświaty spoza ZPE, takim jak placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Minister Edukacji pracuje również nad programem rządowym, który umożliwi placówkom oświatowym doposażenie w nowoczesne technologie, a szkołom na skuteczne wykorzystanie wsparcia, które otrzymają w ramach KPO. Więcej informacji na temat projektu Rządowego programu wspierania organów prowadzących szkoły i placówki w rozwijaniu umiejętności cyfrowych dzieci i młodzieży na lata 2025-2029 - „Cyfrowy Uczeń”, dostępnych jest pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-uchwaly-rady-ministrow-w-sprawie-rzadowego-programu-wspierania-organow-prowadzacych-szkoly-i-placowki-w-rozwijaniu-umiejetnosci-cyfrowych-dzieci-i-mlodziezy-na-lata-20252029--cyfrowy-uczen>.

W ramach KPO na rok 2026 (ostatni rok wdrażania) zaplanowano środki w wysokości 263 269 tys. zł wobec 428 978 tys. zł planowanych na rok 2025.

Program *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS, „Program”)* stanowi kontynuację Programu *Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) 2014-2020*. Program finansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus - jednego z kluczowych narzędzi wdrażania polityki spójności Unii Europejskiej.

Ogólnym celem Programu *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027* jest wsparcie rozwoju społecznego i gospodarczego Polski. Program jest

⁵ <https://zpe.gov.pl/a/canva---materialy-instrukcje-aktualnosci-newsletter/DswQ4WWps>

instrumentem realizacji celu 4 polityki spójności na lata 2021-2027 - „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”.

Jednym z obszarów objętych wsparciem Programu jest edukacja – wśród celów Programu znajduje się m.in. poprawa jakości systemów kształcenia oraz rozwój edukacji włączającej, a także wspieranie procesu uczenia się przez całe życie, w tym kompetencji cyfrowych osób dorosłych.

W ramach Programu *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027*, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Ministerstwo Edukacji Narodowej odpowiada za realizację poniższych działań:

- Działanie 01.04 Rozwój systemu edukacji

Działanie zakłada finansowanie projektów w m. in. następujących obszarach: kształcenie i doskonalenie kadr systemu oświaty, rozwój narzędzi i metodyki kształcenia ukierunkowanych na wspieranie kształcenia kompetencji kluczowych i kwalifikacji dostosowany do wymagań rynku pracy; badanie rozwiązań i praktyk w systemie oświaty dot. kształcenia dzieci przybywających z zagranicy; doskonalenie systemu kształcenia zawodowego i zwiększenie jego dostosowania do potrzeb rynku pracy; system doradztwa zawodowego i promocja kształcenia zawodowego; rozwój innowacji i wsparcie ucznia zdolnego w kształceniu zawodowym; cyfryzacja w edukacji oraz systemowa prognoza zapotrzebowania na nauczycieli.

- Działanie 01.06 Edukacja włączająca

Działanie zakłada finansowanie projektów w m. in. następujących obszarach: wspieranie równego dostępu do dobrej jakości włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia poprzez zintegrowane i kompleksowe wsparcie dla poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego; rozwój systemu edukacji włączającej dla wszystkich osób uczących się; wsparcie społecznej, więziotwórczej i włączającej funkcji szkoły; budowę skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą.

- Działanie 01.08 Rozwój systemu edukacji i uczenia się dorosłych

Działanie zakłada finansowanie projektów w m. in. następujących obszarach: wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych poprzez rozwój Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji; prowadzenie i rozwój Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (m.in. rozbudowa zasobów służących monitorowaniu i rozwojowi ZRK, instytucjonalna wymiana danych gromadzonych w ZRK i integracja danych z innymi rejestrami); koordynacja działań na rzecz rozwijania umiejętności zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie oraz wsparcie pozaformalnego uczenia się dorosłych.

W ramach KPO minister ds. oświaty i wychowania realizuje dwie inwestycje:

A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie.

W ramach inwestycji zaplanowano utworzenie Branżowych Centrów Umiejętności zapewniających podnoszenie umiejętności i przekwalifikowywanie, które są kluczowe dla potrzeb rynku pracy oraz Wojewódzkich Zespołów Koordynacji koordynujących politykę w zakresie uczenia się przez całe życie w tym kształcenia i szkolenia zawodowego.

C2.2.1. Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnych ogólnej wydajności systemów edukacji.

W ramach inwestycji zaplanowano przyjęcie ram określających procedury dystrybucji urządzeń teleinformatycznych i udostępniania infrastruktury szkołom oraz modernizację w obszarze cyfrowym systemu egzaminacyjnego, w szczególności unowocześnienie Centralnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz Centrum Informatycznego Edukacji.

Maksymalna wysokość środków przeznaczonych na finansowanie inwestycji wynosi 416 285 589 EUR.

Obszar B+R

Program stabilnego wzrostu nakładów na obszar B+R jest realizowany poprzez inwestycje w infrastrukturę badawczą w ramach Krajowego Planu Odbudowy oraz Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG):

Krajowy Plan Odbudowy

W ramach KPO Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest odpowiedzialne za realizację inwestycji **A2.4.1. Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego**, której celem jest zapewnienie ściślejszej współpracy instytucji B+R+I między sobą oraz z sektorem przedsiębiorstw, a także zwiększenie liczby wysokiej jakości wyników prac B+R o dużym potencjale komercjalizacyjnym.

Konkursy w ramach inwestycji KPO A2.4.1 zostały przeprowadzone w 2 schematach:

Schemat A – dla przedsięwzięć znajdujących się na Polskiej Mapie Infrastruktury Badawczej.

Polska Mapa Infrastruktury Badawczej (PMIB), o której mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), skupia infrastruktury o najwyższym potencjale doskonałości naukowej, konsolidujące potencjał badawczy w dziedzinach istotnych dla rozwoju nauki oraz kraju.

Schemat B – dla przedsięwzięć realizowanych przez podmioty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Sieć Badawcza Łukasiewicz (SBŁ) konsoliduje potencjał 23 instytutów badawczych, których celem jest prowadzenie badań aplikacyjnych i prac rozwojowych istotnych z punktu widzenia polskiej gospodarki i strategii rozwoju państwa.

Alokacja na to działanie to 1 680,34 mld zł (schemat A: 784,16 mln zł, schemat B: 896,18 mln zł).

Konkursy organizuje OPI-PIB. Wsparcie KPO przeznaczone jest dla wybranych przedsięwzięć, dotyczących rozwoju infrastruktury badawczej, których miejscem realizacji jest region warszawski stołeczny tj.: m.st. Warszawa wraz z powiatami: grodziskim, legionowskim, mińskim, nowodworskim, otwockim, piaseczyńskim, pruszkowskim, warszawskim zachodnim i wołomińskim.

Od roku 2024 MNiSW uczestniczy w realizacji programów *Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027* oraz *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027*.

W ramach programów realizowanych z udziałem środków europejskich w latach 2005-2024 wydatkowano środki w wysokości 44,3 mld zł.

Wśród narzędzi wspierających i pośrednio oddziałujących na obszar nauki, innowacji i szkolnictwa wyższego w Polsce, w ramach wsparcia oferowanego obecnie i w ostatnich latach ze środków unijnych, można wskazać *Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR)* oraz *Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)*. Pośrednio obszary te są również wspierane przez *programy regionalne*, a także krajowy program operacyjny wdrażany na obszarze *makroregionu Polski Wschodniej (FEPW)*.

Pragnę podkreślić, że przywołane wyżej programy są tylko **jednymi z wielu źródeł finansowania ukierunkowanych na wspieranie edukacji, badań, nauki, innowacji i szkolnictwa wyższego w Polsce.**

Wykorzystanie zarówno środków UE jak i środków z KPO odbywa się w sposób ciągły na podstawie ogłaszanych konkursów/grantów/programów i składanych w procedurze konkursowej (grantowej, programowej) wniosków.

Aktualne informacje odnośnie do wykorzystania środków KPO można śledzić na bieżąco na stronie <https://www.kpo.gov.pl/>, w tym m.in. informacje o mapie inwestycji, formach wsparcia, wnioskach o płatność oraz o efektach realizacji.

Natomiast odnośnie do realizacji programów realizowanych ze środków UE szczegółowe informacje można śledzić na stronie:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl>.

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej od wielu lat prowadzi systematyczne badania nad wpływem funduszy europejskich na rozwój społeczno-gospodarczy Polski i regionów. W ramach prac badawczych ocenie poddawane są fundusze inwestowane od początku akcesji Polski do Unii Europejskiej. Jednym z obszarów analizy jest wpływ funduszy europejskich na nakłady na B+R.

Wzrost nakładów na B+R jest przede wszystkim rezultatem bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw, w mniejszym stopniu odbywa się dzięki rozwojowi zasobów ludzkich. Fundusze unijne wywierają korzystny wpływ zarówno na publiczne, jak i prywatne wydatki badawczo-rozwojowe.

Zwiększenie udziału nakładów na B+R w PKB to m.in. efekt funduszy unijnych, a w szczególności funduszy polityki spójności. W ostatnich latach wpływ ten wynosił od 0,13 p.p. w 2020 r. (z czego wpływ polityki spójności wynosił 0,12 p.p.) do 0,15 p.p. w latach 2022-2023 (przy wpływie polityki spójności szacowanym na 0,14 p.p.).

Wysokość środków przeznaczonych na realizację inwestycji w obszarach rozwoju edukacji, nauki i infrastruktury badawczej w ramach KPO wynosi ok. 9,9 mld PLN. W ramach realizowanej Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, która jest strategią wykorzystania funduszy europejskich, na działania z tego obszaru przeznaczamy niemal 11 mld euro, z czego prawie 1 mld euro na inicjatywę *Platforma na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy* (STEP). STEP to nowy mechanizm Unii Europejskiej, którego celem jest wzmocnienie suwerenności technologicznej i konkurencyjności gospodarki UE poprzez inwestycje w kluczowe sektory: cyfryzację, biotechnologię oraz czyste technologie.

Działania finansowane z polityki spójności realizowane są w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programy regionalne.

Ad 5.

Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych zakłada realizację celu sformułowanego jako sfinansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w sposób zapewniający minimalizację kosztów obsługi długu w długim horyzoncie czasu przy przyjętych ograniczeniach związanych z ryzykiem.

W ostatniej strategii z września 2024 r. prognozy wydatków na obsługę długu sektora instytucji rządowych i samorządowych są następujące.

	w % PKB			
	2025	2026	2027	2028
Wydatki	2,6	2,5	2,6	2,6

Prognoza ta została przygotowana zgodnie z założeniami średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego przy założeniu corocznego dostosowania fiskalnego umożliwiającego przestrzeganie ustalonej ścieżki wydatków netto i wynikającej z niego ścieżki długu.

Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2025-2028 dostępna jest pod adresem URL:

<https://www.gov.pl/web/finanse/strategie-zarzadzania-dlugiem>

Historycznie, relacja kosztów obsługi długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB kształtowała się na wyższych lub podobnych poziomach: w latach 2000-2005 (2,9%) albo zbliżonych (2,6% w latach 2009-2013).

Zgodnie z art. 75 ustawy o finansach publicznych Minister Finansów opracowuje corocznie czteroletnią strategię zarządzania długiem Skarbu Państwa oraz oddziaływania na państwowy dług publiczny. Obecnie trwają w Ministerstwie Finansów wstępne prace nad „*Strategią zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2026-2029*”. Dokument zostanie przedstawiony Radzie Ministrów do zatwierdzenia, a po zatwierdzeniu Rada Ministrów przedstawi go Sejmowi wraz z uzasadnieniem projektu ustawy budżetowej na 2026 rok, w terminie do 30 września br.

Ad 6.

W Polsce funkcjonuje szereg rozwiązań legislacyjnych, które spowodowały znaczący wzrost wydatków na B+R, w szczególności w sektorze przedsiębiorstw prywatnych oraz stworzyły realne, finansowe zachęty do współpracy sektora nauki z przemysłem. Wydatki na B+R są realizowane na podstawie

tzw. **małej ustawy o innowacyjności**⁶ i **dużej ustawy o innowacyjności**⁷.

Biorąc pod uwagę potrzeby przedsiębiorców niezbędny jest rozwój infrastruktury badawczej na dwóch poziomach:

- a) infrastruktury technologicznej, zgodnie z definicją przyjętą w konkluzjach RE, oznaczającej obiekty i zasoby, takie jak stanowiska testowe, linie pilotażowe, urządzenia demonstracyjne, obiekty testowe lub żywe laboratoria oraz powiązane usługi, które są wykorzystywane przez publiczne laboratoria badawcze lub przemysł do opracowywania, wytwarzania, testowania i ulepszania wysoce innowacyjnych technologii, które zostały sprawdzone w środowisku laboratoryjnym, w tym opracowano prototyp, zdefiniowano proces produkcji i procedury testowe; dostęp do tych infrastruktur jest otwarty dla wielu użytkowników,
- b) infrastruktury naukowej niezbędnej do prowadzenia badań na wczesnym etapie oraz kształcenia kadry naukowej i badawczej.

Potrzeby w tym zakresie są szczególnie istotne w obszarach wskazanych jako kluczowe dla programu odbudowy czyli zrównoważonej, odnawialnej energetyki, cyfryzacji oraz badań medycznych.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaprogramowało inwestycje w infrastrukturę badawczą, która pozostając w domenie publicznej (instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz, uczelni, instytutów badawczych i Polskiej Akademii Nauk), służyć będzie przedsiębiorcom w realizacji ich działań B+R.

Ze szczegółowymi informacjami o nakładzie na B+R w Polsce można zapoznać się na stronie: <https://www.gov.pl/web/ncbr/jak-zmienilo-sie-br-w-polsce-po-wejsciu-do-unii-europejskiej>.

Ad 8.

Jak wskazano na wstępie - Pan Poseł przywołuje standard krajów skandynawskich zakładający stały obowiązek reinwestowania w kapitał ludzki na poziomie co najmniej 10-12 % budżetu – bez podania źródła tej informacji oraz odnosząc się do nieporównywalnej dla krajów wielkości – tj. budżetu. Nie można zatem bezpośrednio odnieść się do tych danych czy też polemizować z nimi.

Ponadto zagadnienie „inwestycji w kapitał ludzki” dalece wykracza poza obszary edukacji, nauki i szkolnictwa wyższego, gdyż obejmuje rozwój wszystkich

⁶ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej (Dz. U. poz. 1933, z późn. zm.).

⁷ Ustawa z dnia 9 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego działalności innowacyjnej (Dz. U. poz. 2201).

umiejętności, opiekę zdrowotną i wsparcie dla rynku pracy oraz wiele innych polityk społeczno-gospodarczych.

Jak zauważają autorzy Raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „*Ścieżki rozwoju. Jak państwa podnosiły poziom zaawansowania technologicznego*”⁸: doświadczenia państw w kształtowaniu swojego rozwoju i podnoszeniu poziomu technologicznego gospodarki charakteryzują się dużą unikatowością. Kluczowe znaczenie ma ścisła koordynacja i współpraca w procesie wdrażania strategii innowacyjności. Niezbędne jest również podnoszenie nakładów na B+R.

W Polsce, która funkcjonuje jednak w odmiennych od Skandynawii warunkach, Rząd RP dąży do osiągnięcia jak najwyższego poziomu finansowania edukacji, szkolnictwa wyższego i nauki, dlatego też corocznie podnosi wydatki publiczne na te cele.

Pragnę zwrócić ponadto uwagę na to, że Polska została objęta procedurą nadmiernego deficytu⁹, po tym, jak deficyt sektora finansów publicznych przekroczył 3 proc. PKB w 2023 r. Obowiązująca stabilizująca reguła wydatkowa, przewidziana w art. 112aa ustawy o finansach publicznych, wyznacza maksymalny limit wydatków budżetu państwa w kolejnych latach. Każde działanie zmierzające do zwiększenia wydatków publicznych wiąże się ze wzrostem ryzyka dla stabilności finansów publicznych. Rząd RP musi działać w ramach odpowiedzialności za całość spraw publicznych i równowagę budżetową.

21 stycznia br. Rada UE przyjęła rekomendacje dla Polski, wyznaczając 2028 rok jako termin zlikwidowania nadmiernego deficytu¹⁰ oraz zalecając przestrzeganie tempa wzrostu wydatków netto przedstawionego w *Średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028*¹¹. Procedura nadmiernego deficytu oznacza ścisły monitoring sytuacji i wydatków Polski.

Komisja Europejska będzie monitorować realizację zalecanej ścieżki 2 razy w ciągu roku (wiosną oraz jesienią w latach 2025-2029) na podstawie danych historycznych. Komisja nie będzie oceniać wysokości deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2025-28. Kluczowa jest zgodność z rekomendowanym przez Radę UE tempem wzrostu wydatków netto.

Ponadto, 8 lipca 2025 r. Rada UE przyjęła rekomendacje o skoordynowanym uruchomieniu krajowych klauzul wyjścia w 15 państwach członkowskich, w tym w Polsce, co ma umożliwić przejście państwom członkowskim do wyższych wydatków na obronność na poziomie krajowym przy zapewnieniu stabilności zadłużenia. Aktywowanie tej klauzuli umożliwi odejście od rekomendowanej przez Radę UE ścieżki wydatków do wysokości przyrostu wydatków na obronność

⁸ <https://pie.net.pl/scisla-koordynacja-krajowej-strategii-innowacyjnosci-jest-jednym-z-kluczowych-czynnikami-sukcesu-w-rozwoju-technologicznym/>

⁹ decyzja RADY (UE) 2024/2133 z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Polsce - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402133

¹⁰ https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/96fe1eac-28f3-489c-989c-a48a0c49cab4_en?filename=ecofin_5037_pl.pdf

¹¹ 8 października 2024 r. Rada Ministrów przyjęła *Średniookresowy plan budżetowo-strukturalny na lata 2025-2028*, który następnie został przekazany do Komisji Europejskiej i Rady UE. Plan, będący strategią fiskalną na lata 2025-28, koncentruje się na przedstawieniu ścieżki redukcji deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, przy równoczesnej dbałości o utrzymanie wzrostu gospodarczego i inwestycji publicznych.

w stosunku do sytuacji przed wojną w Ukrainie, jednak nie więcej niż 1,5% PKB rocznie. Należy jednak pamiętać, że pomimo uruchomienia krajowej klauzuli wyjścia, unijny nadzór budżetowy nadal funkcjonuje a jego zasady obowiązują. Oznacza to, że wydatki na obronność przekraczające próg 3,1% PKB (według unijnej definicji COFOG, tj. klasyfikacji wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych według funkcji) będą traktowane zgodnie z zasadami unijnego nadzoru budżetowego.

Zgodnie z szacunkami Komisji z czerwca br.¹², tempo wzrostu wydatków w 2025 r. (6,2%) będzie niższe od rekomendowanego przez Radę. Natomiast w ujęciu skumulowanym wyniesie 19,7%, czyli nieznacznie powyżej rekomendowanego. Jednak w ocenie Komisji prognozowane odchylenie jest zgodnie z elastycznością, wynikającą z krajowej klauzuli wyjścia. Dlatego Komisja w czerwcu br. zawiesiła procedurę nadmiernego deficytu wobec Polski. Zawieszenie EDP jest skutkiem pozytywnej oceny KE odnośnie do działań państwa dla zredukowania nadmiernego deficytu. Oznacza ono, że Rada UE nie podejmuje dalszych kroków wobec danego kraju, zaś KE dalej monitoruje postęp we wdrażaniu zaleceń Rady.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki/

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów

¹² [Projekt zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski](#)